

DEİK Balkan Talks: Business Opportunities of Turkey-Kosovo Free Trade Agreement

25 Haziran 2020, 14.00

**Türkiye-Kosova İş Konseyi Başkanımız ve moderatörümüz Sayın
Merve Özer Yılmaz,**

Kosova Ekonomi Odası Başkanı Sayın Berat Rukiqi,

Priştine Ticaret Müşavirimiz Sayın Onur Tekyıldız,

**Kosova-Türkiye Ticaret Odası (KTTO) Başkan Yardımcısı Sayın
Ayhan Demirkıran,**

Değerli Katılımcılar,

Teşekkür ederim Merve Hanım,

Öncelikle sizleri Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu – DEİK Başkanı olarak saygıyla selamlıyor, sağlıklı günler diliyorum.

Bugün DEİK Balkan Talks serimizin ikinci online seminerinde, Türkiye-Kosova ticaret ve yatırım ilişkilerinin yanı sıra, Serbest Ticaret Anlaşmamızın iş dünyamıza kazandırdıklarını konuşacağız. Yarın da “DEİK Balkan Talks: Kuzey Makedonya’da İş ve Yatırım Fırsatları” online seminerimizi düzenleyeceğiz.

Dost ülkemiz Kosova'nın iş dünyasıyla bir araya gelmek mutluluk verici. Programda emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Sizlerle en yakın zamanda, İş Konseylerimizin paydaş kuruluşlarıyla, karşılıklı iş ve yatırım fırsatlarını değerlendireceğimiz sektörel buluşmalar gerçekleştirmek üzere başlattığımız DEİK Interconnected Business Series online toplantı serimizde de bir araya gelmek isteriz.

Öncelikle kısaca DEİK'i anlatmak isterim.

Türk özel sektörünün dış dünyaya açılan penceresi olan DEİK, ülkeler arası yatırım ve ticareti artırmak için tüm dünyaya yayılmış 146 İş Konseyiyle, çalışmalarını **“ticari diplomasi”** anlayışıyla sürdüren bir iş platformu. Bilgi ve etkileşimin çok önemli olduğu günümüz dünyasında, Kosovalı dostlarımızı da, bu önemli networkümüzde daha fazla yer almaları için davet ediyorum.

2008 yılında kurulan Türkiye-Kosova İş Konseyimiz ile Merve Özer Yılmaz başkanlığında, karşı kanat kuruluşu Kosova Ekonomi Odası iş birliğiyle, ülkelerimiz arasındaki ticaret ve yatırımları artırmak için çalışıyor.

DEİK olarak bu süreçte neler yaptığımızı da kısaca anlatmak isterim. **“İşlerimizi Askıya Almıyoruz”, “İşletmelerimizin ve çalışanlarımızın sağlığını ve istihdamını koruyoruz”** sloganlarımız ile çalışmalarımıza ve üyelerimizin sesi olmaya devam ediyoruz.

Her gün, Büyükelçilerimiz ve Ticaret Müşavirlerimizin de video konferans yöntemiyle katıldığı 5-10 adet İş Konseyi Yürütme Kurulu Toplantısı, karşı kanat görüşmeleri, webinarlarımız, Interconnected Business toplantılarımız ile, hem işlerimizi yürütüyor, hem de buralardan

aldığımız sorun, öneri ve her türlü bilgiyi, Devletimizin ilgili birimlerine ileterek, çözüme katkı sunmaya devam ediyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Birbirini seven ve kuvvetli bağları olan Türk ve Kosovalı iş insanları olarak; bilgi ve birikimimizin gücüyle, dostluğumuz ve sıcak ilişkilerimizin desteğiyle kuracağımız yeni iş birlikleri, ana hedefimiz...

Türkiye ve Kosova arasındaki ticaret hacmi 2015 yılından 2019 yılına %37 artış gösterdi ve 2019 yılında 355 milyon \$'a ulaştı. Geçtiğimiz senede Türkiye, Kosova'nın ithalat yaptığı ülkeler arasında Almanya'nın ardından 2. sırada; Kosova'nın ihracat yaptığı ülkeler arasında ise 12'inci sırada yer aldı. Kosova'da finans alanında Türk yatırımcılar önemli yere sahip; öyle ki, ülkedeki 10 bankadan 4'ünün Türk olduğunu biliyoruz.

Kosova, genç ve eğitimli nüfusu, düşük enerji maliyeti, düşük kurumlar vergisi, bakir bir pazar olması, Türkçe konuşabilen çalışan bulunabilmesi, Türk bankalarının bölgede hizmet vermesi, lojistik avantajları, Avrupa'nın merkezine yakın olması ve bir dizi gümrük muafiyetlerinin bulunması dolayısıyla, yatırımcılar için önemli fırsatlar barındırıyor.

Türkiye ile Kosova arasında 2013'te imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması da geçtiğimiz sene yürürlüğe girmişti. STA'yı ekonomik ilişkilerimizin daha ileriye taşınması için mükemmel bir araç olarak değerlendiriyoruz.

Bu anlaşma ile birlikte; Kosova ile Türkiye arasında ülkemiz lehine seyreden ticaretin daha dengeli bir yapıya kavuşturulmasını, Kosova'nın üretim süreçlerinin desteklenmesini, ürün çeşitliliğinin artırılması ve Kosova'daki yerli ve yabancı yatırımların teşvik edilmesini hedefliyoruz.

STA kapsamında ayrıca, iki ülke arasındaki ticaret ve yatırımların geliştirilerek derinleştirilmesini, Türk yatırımcıların Kosova'ya olan ilgisinin artırılmasını ve 3. ülke yatırımcıları için Kosova'nın bir üretim üssü olma cazibesine sahip olmasını amaçlıyoruz.

Potansiyelin altında olan ikili ticaret hacminin, STA sayesinde hak ettiği düzeye yükselmesi için daha çok gayret edeceğiz. Gelin, ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmini, en hızlı şekilde çok daha yukarılara çıkaralım.

Bu doğrultuda kısaca ekonomik ilişkilerimizin daha da güçlenmesini sağlayacağını düşündüğüm birkaç maddeyi dikkatinize sunmak isterim:

- Türk iş insanlarımız için Kosova'da önde gelen yatırım alanları; sanayi, altyapı, inşaat, madencilik ve enerji. Bu alanları iyi değerlendirmemiz gerekiyor.
- Türkiye-Kosova STA'sı sayesinde ihracatçılarımızın Kosova'ya ihracatta karşılaştıkları %10 seviyesindeki gümrük vergisi yükü 9 yıllık süre zarfında önemli ölçüde ortadan kalkacaktır. STA'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte hâlihazırda 8'li bazda 493 ürün grubunda gümrük vergisi sıfırlandı. İş dünyamızın bu durumu daha çok değerlendireceğini umuyorum.
- Yine, Kosova ile imzalanan STA neticesinde Türkiye'nin Çin'e karşı rekabetçiliğinin artmasıyla birlikte, Kosova'nın Çin'den ithal ettiği

tekstil, tüketici elektroniği, demir-çelik, mobilya ve plastik sektörlerinde ihracat potansiyelinin yükseldiği görülüyor.

- Türkiye ile Kosova arasında imzalanan STA'dan bağımsız olarak, Türkiye'nin dünya ticaretinde yüksek paya sahip olduğu ancak Kosova'da düşük pazar payına sahip olduğu sektörler bulunuyor. Otomotiv, demir-çelik, çimento, tütün ve yaş meyve ürünlerinde Türkiye'nin Kosova pazarında daha fazla paya sahip olabilecek potansiyele sahip olduğu değerlendiriliyor.
- Yabancı yatırımcıların Kosova'yı güvenle tercih edebilmeleri için iyileştirilmesi gereken diğer iki konu; siyasi istikrar ve hukukun işleyişi. Yabancı yatırımcılar, bir ülkeye yatırım yaparken öncelikle siyasi istikrar ve sorunların çözümünde güvenilir bir hukuk sistemi arar. Kosova'nın bu iki konuda iyileşme sağlaması, hem Türk hem de üçüncü ülke yatırımcılarının ülkeye çekilmesinde faydalı olacaktır.

İçinde bulunduğumuz normalleşme sürecinde de cesur ve girişimci ruha sahip iş insanları olarak, iş birliklerimizi maksimum seviyeye yükselteceğimize inanıyorum.

Programımıza katılan ve emeği geçen herkese tekrar teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı